

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a Mgr. Petra Pospíšila ve věci

žalobce: **Arcibiskupství pražské**, IČO: 00445100
sídlem Hradčanské náměstí 56/16, 118 00 Praha
zastoupený advokátem JUDr. Jakubem Křížem, Ph.D.
sídlem Opletalova 5, 110 00 Praha

proti

žalovanému: **Státní pozemkový úřad, Krajský pozemkový úřad pro Kraj Vysočina**
sídlem Fritzova 4260/4, 586 01 Jihlava

za účasti: **Česká republika – Státní pozemkový úřad**
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2016, sp. zn. SP13018/2014-520102, č. j. SPU 517446/2016/520100/R853/RR22016,

takto:

- I. Rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, Krajského pozemkového úřadu pro Kraj Vysočina ze dne 25. 10. 2016, sp. zn. SP13018/2014-520102, č. j. SPU 517446/2016/520100/R853/RR22016, je **nicotné**.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 8 228 Kč, a to k rukám jeho advokáta JUDr. Jakuba Kříže, Ph.D., do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Výše označeným rozhodnutím žalovaný dle 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi) – dále jen „zákon o majetkovém vyrovnání“ – rozhodl, že se žalobci (oprávněné osobě) nevydává „zemědělská nemovitá věc“ stavba na pozemku p. č. st. 46/2 v k. ú. Těšenov (dále také jen „pozemek p. č. st. 46/2“).
2. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou, v níž navrhl, aby soud vyslovil nicotnost předmětného rozhodnutí.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě, vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení

3. V žalobě žalobce uvedl, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí byl žalovaným poučen, že může proti předmětnému rozhodnutí podat ve lhůtě 2 měsíců od doručení žaloby dle části V. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“). Žalobce tak učinil a žalobu dne 22. 12. 2016 podal ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře. Tento soud svým usnesením ze dne 13. 4. 2017, č. j. 15 C 36/2016-61, řízení o podané žalobě zastavil a žalobce poučil o možnosti podat žalobu na vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu.
4. Toto usnesení bylo žalobci dle jeho slov doručeno dne 27. 4. 2017 a měsíční lhůtu ve smyslu § 72 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) má tedy za zachovanou.
5. Žalobce dále uvedl, že ve správním řízení, které vyústilo ve vydání napadeného rozhodnutí, vystupoval jako oprávněná osoba ve smyslu § 3 písm. b) zákona o majetkovém vyrovnání a Česká republika – Státní pozemkový úřad coby povinná osoba dle § 4 písm. a) zákona o majetkovém vyrovnání.
6. Žalobce má napadené rozhodnutí za nicotné z následujících důvodů:
7. Žalobce se postupem dle § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání domáhal na žalovaném vydání pozemku p. č. st. 46/2 a stavby na něm stojící (dále také jen „předmětná stavba“). Žalovaný dne 11. 12. 2015 svým rozhodnutím sp. zn. SP13018/2014-520102, č. j. SPU 646036/2015/520100/R853/RR15112, vydal mj. pozemek p. č. st. 46/2 žalobci, ale o předmětné stavbě explicitně nerozhodl. K té se vyjádřil až v napadeném rozhodnutí.
8. Předmětný pozemek je v době podání žaloby ve vlastnictví žalobce. Z důkazů předložených žalobcem ve správním řízení i v řízení před Krajským soudem v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře dle žalobce jasně vyplývá, že předmětná stavba je historickým vlastnictvím žalobce a stála na pozemku p. č. st. 46/2 před spácháním majetkové krivdy dle § 5 zákona o majetkovém vyrovnání. Tato skutečnost je zřejmá nejen ze stavebně-technického rázu budovy a např. z leteckého snímku z roku 1952, ale i z odůvodnění napadeného rozhodnutí („*k datu 7.9.1948 se na pozemku st. p. č. 46/2 v k. ú. Těšenov nacházela stavba – budova č.p. 37, Hamr pro hlídače rybníků*“).

9. Právní zásada *superficies solo cedit* byla v československém právním řádu zrušena až k 1. 1. 1951, tedy dnem účinnosti zákona č. 141/1950 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník z roku 1950“), když v jeho § 155 bylo uvedeno, že „*vlastníkem stavby může být osoba rozdílná od vlastníka pozemku*“. Pokud tedy československý stát před 1. 1. 1951 odňal, postupem ve smyslu majetkové křivdy, žalobci vlastnické právo k pozemku p. č. st. 46/2, odňal mu zároveň i vlastnické právo k předmětné stavbě. Jiný postup nebyl možný.
10. Skutečnost, že československý stát a jeho právní nástupci nezohlednili v evidenci pozemkového katastru, evidenci nemovitostí a v katastru nemovitostí fakt, že na pozemku se nachází předmětná stavba, nelze přičítat k tíži žalobce coby restituenta. Faktickým vlastníkem předmětné stavby byl československý stát.
11. Od 1. 1. 2014 zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“) znovu zavádí zásadu *superficiální* do českého právního řádu. Ve svém § 506 odst. 1 znovu zakotvil shora uvedený princip v právním řádu České republiky. Vzhledem ke skutečnosti, že jak pozemek p. č. st. 46/2, tak i předmětnou stavbu vlastnil totožný subjekt (tedy Česká republika), došlo k aplikaci § 3054 občanského zákoníku a předmětná stavba se stala součástí pozemku p. č. st. 46/2. Pokud za vlastníka vykonával právo hospodaření k tomuto pozemku Státní pozemkový úřad, je dle žalobce jasné, že toto právo vykonával i k předmětné stavbě. Pokud tedy žalobce vydal předmětný pozemek žalobci svým rozhodnutím, spolu s ním pak žalobci musel vydat i předmětnou stavbu. Od 1. 1. 2014, jak uvádí žalobce, ztratila stavba na pozemku p. č. st. 46/2 povahu věci v právním slova smyslu a nemůže tedy být samostatným předmětem vlastnického práva.
12. Z výše uvedených důvodů je dle žalobce zřejmé, že napadené rozhodnutí je nicotné, neboť v něm správní orgán rozhodoval o něčem, co není věcí v právním slova smyslu a nemůže tedy být předmětem právních vztahů.
13. K takto formulovaným žalobním námitkám se žalovaný měl možnost vyjádřit, ve sdělení ze dne 19. 7. 2017 však uvedl toliko to, že zasílá příslušný správní spis, a to již bez dalšího vyjádření.
14. Svou žalobu doplnil žalobce o sdělení ze dne 22. 11. 2018, v němž uvedl, že na základě prohlášení o vzniku práva a ověření zjednodušené dokumentace bylo do katastrálního operátu zapsáno vlastnické právo žalobce ke stavbě bez č. p./č. ev. (jiná stavba) na pozemku p. č. st. 46/2 v k. ú. Těšenov. Materiálně tak tedy dle žalobce došlo k napravení stavu založeného napadeným rozhodnutím, jehož nicotnost žádá vyslovit. S ohledem na skutečnost, že – ač bylo vlastnické právo ke stavbě již zapsáno ve prospěch žalobce – zde existuje pravomocné správní rozhodnutí o „nevydání“ předmětné stavby, žalobce nadále trvá na projednání žaloby a vyslovení nicotnosti napadeného rozhodnutí, a to zejména s ohledem na princip právní jistoty a případná rizika týkající se zpochybnění vlastnického práva žalobce právě s odkazem na napadené rozhodnutí.
15. Osoba zúčastněná na řízení uvedla, že žalobu nepovažuje za důvodnou. Dodal, že žalovaný napadeným správním rozhodnutím rozhodl o nevydání stavby na pozemku p. č. st. 46/2 v rámci své pravomoci a věcné a místní příslušnosti, tudíž se o nulitní rozhodnutí ve smyslu právní doktríny nejedná. I kdyby se o nulitu správního rozhodnutí jednalo, mohl o ní rozhodnout obecný soud v řízení dle části páté o. s. ř. To však Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře neučinil a ani z řízení před tímto soudem nevyplynula žádná zvlášť závažná vada, mající za následek, že napadené správní rozhodnutí je paaktem. K tomu osoba zúčastněná na řízení upozornila na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9.

2014, sp. zn. 30 Cdo 1200/2014, dostupné na www.nsoud.cz, které se problematikou nicotností správních aktů zabývá.

16. Dále osoba zúčastněná na řízení poukázala, podobně jako žalobce, na to, že k zápisu vlastnického práva žalobce do katastru nemovitostí ke stavbě bez čp./če. jiná stavba na pozemku p. č. st. 46/2 došlo na základě pouhého jednostranného prohlášení žalobce. Za takové situace je osoba zúčastněná na řízení přesvědčena, že otázka „*napravení stavu založeného napadeným správním rozhodnutím*“ není v tomto případě spojena s tvrzenou nicotností napadeného správního rozhodnutí, ale s otázkou jeho správnosti, jež však měla být vyřešena Krajským soudem v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře v řízení sp. zn. 15 C 36/2016. Jeho pravomoc a působnost nelze nijak obcházet, a to ani k výslovné žádosti žalobce, jak se stalo v tomto případě. Obecný soud se své rozhodovací pravomoci ani sám nemůže zprostit odkazem na údajnou nulitu napadeného správního rozhodnutí; je v jeho pravomoci věc projednat a rozhodnout a v případě zjištění zvlášť závažných vad (zejména pravomoci a příslušnosti rozhodujícího správního orgánu) vyslovit nicotnost žalobou napadeného správního rozhodnutí.

III. Posouzení věci soudem

17. Zdejší soud přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného včetně řízení předcházejícího jeho vydání a shledal, že **žaloba je důvodná**.
18. Předně soud uvádí, že dle § 9 odst. 10 zákona o majetkovém vyrovnání platí, že „[r]ozhodli pozemkový úřad podle tohoto zákona, může být tato věc projednána v řízení podle části páté občanského soudního řádu. K řízení je v prvním stupni příslušný krajský soud.“ Tento závěr je však v případě vyslovení nicotnosti rozhodnutí modifikován judikaturou, když dle usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů ze dne 5. 3. 2012, č. j. Konf 53/2011-25, publikovaného pod č. 2644/2012 Sb. NSS, pravomoc vyslovit nicotnost rozhodnutí vydaného správním orgánem v soukromoprávní věci náleží soudu ve správním soudnictví (§ 76 odst. 2 s. ř. s.), popř. správnímu orgánu (§ 77 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád; dále jen „správní řád“). Z tohoto důvodu je Krajský soud v Brně, jakožto správní soud, příslušný k projednání předmětné věci a zároveň se neuplatní argumentace osoby zúčastněné na řízení, že vyslovit nicotnost napadeného rozhodnutí měl Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře.
19. Za klíčové pro posouzení prezentované záležitosti z věcného hlediska považuje zdejší soud závěry formulované v již žalobcem zmíněném usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 13. 4. 2017, č. j. 15 C 36/2016-61, jímž tento soud řízení o žalobě proti nyní napadenému rozhodnutí zastavil a žalobce poučil o možnosti podat žalobu na vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu. Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře zde dospěl k níže uvedeným skutkovým a právním závěrům:
20. Dle Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ve všech dokumentech týkajících se evidence nemovitostí, stejně jako ve všech historických listinách týkajících se znárodnění, je pozemek p. č. st. 46/2 vždy veden jako stavební. Už z toho se nabízí, že na tomto pozemku musela být stavba, protože jinak by nebyl tímto způsobem veden v pozemkové knize resp. v katastru nemovitostí a nebyl by v dalších dokumentech takto označován. Jak plyne zejména z několika výpisů z katastru nemovitostí z posledního období, i nadále je tento pozemek veden jako stavební, způsobem využití jako „*společný*“

dvůr“, druhem pozemku jako „*zastavěná plocha a nádvoří*“, přičemž skutečně dle zprávy katastrálního úřadu ze 7. 10. 2015 není u něho zapsána žádná stavba. Tento stav však dle Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře evidentně neodpovídá realitě, protože ze snímků katastrální ortofotomapy i z leteckých snímků daného místa z internetového serveru Google.cz je prokázáno, že na tomto pozemku, prakticky v celém jeho rozsahu, stále stojí budova, dle svého vzhledu evidentně historická, v podobě přízemního domu se sedlovou střechou. Z dokazování provedeného správním orgánem má být současně zřejmé, že během rozhodného období nedošlo k žádné zásadní přestavbě tohoto objektu. Proto lze na základě těchto souvislostí dovodit, že na pozemku p. č. st. 46/2 se stále nachází budova, o které žalovaný dle napadeného rozhodnutí má za prokázané, že existovala i k datu 7. 9. 1948 jako budova č. p. 37, hamr pro hlídače rybníků. Tento skutkový závěr pokládal Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře za naprosto správný: V knihovni vložce č. 1180 pro Panství Rychnov je u předmětného pozemku uvedeno „*unverbaut-hájovna čp. 37*“. Obdobně tak je ve výpisu z českých zemských desek k Velkostatku Nový Rychnov v k. ú. Těšenov uvedena u pozemku p. č. st. 46/2 „*hájovna čp. 37*“. Takový stav je pak prokázán i výpisy z pozemkové knihy vydanými později Katastrálním úřadem v Pelhřimově, ze dne 27. 7. 1995 i ze dne 31. 1. 2001, dle kterých je rovněž u p. č. st. 46/2 označena „*hájovna čp. 37*“.

21. Na základě toho bylo dle Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře možné uzavřít nejenom to, že také tato stavba je původním majetkem žalobce ve smyslu § 2 písm. a) zákona o majetkovém vyrovnání, ale také to, že i k ní bylo stejným způsobem jako k dalším nemovitostem žalobce, včetně pozemku p. č. st. 46/2 (viz rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, Krajský pozemkový úřad pro Kraj Vysočina ze dne 11. 12. 2015, sp. zn. SP13018/2014-520102, č. j. SPU 646036/2015/520100/R853/RR15112) odňato vlastnické právo. Je dle Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře sice pravdou, že v „*Soupisu pozemkového majetku*“ z 10. 1. 1948 je v seznamu parcel jenom p. č. 46/2-stav. bez uvedení stavby nacházející se na tomto pozemku. V dalších historických dokumentech je však dle citovaného soudu stavba uvedena pod stejným či obdobným označením jako plyne z výše citovaných listin. Napadené rozhodnutí dle Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře správně cituje jednak Přílohu č. 3 k listině „*Likvidace národní správy velkostatku Červená Řečice, Onšov, Nový Rychnov a Louňovice*“, ve které jsou specifikovány „*Budovy*“, mezi nimiž je uvedena pod č. 21. v k.ú. Těšenov budova „*hlídač čp. 37*“ na předmětném pozemku; dále bylo namístě vycházet i z přílohy 5. vyhotovené dne 7. 9. 1948, jež patří k Zápisu ze stejného dne týkající se převzetí nemovitostí žalobce do vlastnictví státu, když v této příloze obsahující „*Seznam budov odevzdaných do vlastnictví SLS*“ je také dům č. p. 37 v k. ú. Těšenov na p. č. st. 46/2 označený jako „*Hamr pro hlídače rybníků*“.
22. Dle názoru Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře bylo již na základě toho je možné uzavřít, že také budova č. p. 37 na pozemku p. č. st. 46/2 byla výslovně předmětem znárodnění dle zákona č. 142/1947 Sb., o revisi první pozemkové reformy (dále jen „*zákon č. 142/1947 Sb.*“), neboli přešla z vlastnictví žalobce do vlastnictví státu v rozhodném období tak, jak to žalovaný pravomocně dovodil u tohoto pozemku a dalších nemovitostí (viz zejména s. 6 rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2015 č. j. SPÚ 646036/2015/520100/R853/RR15112, které nabylo právní moci stejného dne). I kdyby ovšem dle Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře stavbu č. p. 37 nebylo možné nalézt ve zmíněných dokumentech o znárodnění, bylo by nutno uzavřít, že také u ní došlo k přechodu na stát dle zákona č. 142/1947 Sb. Žaloba měla dle citovaného

soudu pravdu, že v té době platila dle § 297 zákona č. 946/1811 Sb.z.s. (obecný zákoník občanský) účinného do 31. 12. 1950 zásada *superficies solo cedit*, která znamenala, že také „*domy a jiné budovy*“ jsou součástí pozemku, nikoliv samostatnými věcmi; jestliže stát znárodnil dle uvedeného zákona pozemek p. č. st. 46/2, bez dalšího tím znárodnil také stavbu na tomto pozemku stojící.

23. Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře v návaznosti na uvedené nesouhlasil se závěrem žalovaného, že se nepodařilo zjistit současného vlastníka této stavby. Z výsledků dokazování bylo dle soudu evidentní, že jako vlastník nepřichází v úvahu nikdo jiný než stát: Byl to stát, který v r. 1948 převzal na základě zákona č. 142/1947 Sb. i tuto stavbu do svého vlastnictví a předal jí do správy příslušné státní organizace (tehdy Státní lesy a statky). Nebylo sice předmětem dokazování, které státní organizace později hospodařily s touto věcí, to však nebylo dle Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře podstatné – ze zprávy Městského úřadu Horní Cerekev ze 7. 3. 2016 má vyplývat, že stavební úřad neregistruje během rozhodné doby žádné změny ohledně stavby. U pozemku p. č. st. 46/2 je nyní již pravomocně uzavřeno, že rovněž nedošlo ke změně vlastnictví, protože právě vůči státu bylo již zmíněným rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 12. 2015 rozhodnuto o vydání tohoto pozemku žalobci. Ostatně právě v tomto rozhodnutí má být zmíněno, že pozemek je pronajat nájemci Jiřímu Topkovi nájemní smlouvou č. 10N06/48. Nelze si dle Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře rozumně představit, že by bylo možné fyzicky užívat tento pozemek bez stavby na ní stojící, když prakticky celý je zastavěn právě touto budovou. S ohledem na tyto skutečnosti má být také zjevné, že stavba na tomto pozemku musela během celé rozhodné doby sdílet právní osud pozemku. Skutečnost, že předmětná stavba není v katastru nemovitostí zapsána u p. č. st. 46/2 (případně samostatně), proto nemůže být rozhodující, když z dalších listin týkajících se evidence nemovitostí jasně vyplývá, že s touto stavbou, shodně jako s pozemkem p. č. st. 46/2, na které stojí, nakládal po celou rozhodnou dobu stát, který také následně akceptoval vydání pozemku p. č. st. 46/2 žalobci jako oprávněné osobě dle zákona o majetkovém vyrovnání. Navíc i v celém dalším řízení před správním orgánem a také před soudem ani netvrdí, jak uvedl Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře, že by nebyl pasivně legitimován jako povinná osoba v důsledku toho, že by vlastníkem stavby byla jiná osoba; není tak za této situace věcný důvod odkazovat žalobce na podání samostatné žaloby u soudu dle § 11 odst. 7 zákona o majetkovém vyrovnání (není spor o vlastnictví mezi několika subjekty a zápis stavby do katastru nemovitostí lze dosáhnout i jinak než dalším soudním řízením).
24. Dále Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře konstatoval, že má pravdu žalobce, že občanský zákoník s účinností od 1. 1. 2014 opět zavedl do právního řádu zásadu *superficies solo cedit*, jak je to zakotveno v jeho § 506 odst. 1. Zmíněný soud konstatoval, že vzhledem k tomu, že ke dni účinnosti tohoto předpisu byla vlastníkem pozemku p. č. st. 46/2 i stavby na ní stojící tatáž osoba – Česká republika, stala se tato stavba v souladu s § 3054 občanského zákoníku součástí pozemku (na tento právní závěr nemá žádný vliv, zda stavba tehdy byla nebo je v současnosti zapsána v katastru nemovitostí). Tím stavba přestala být dle citovaného soudu samostatnou nemovitou věcí ve smyslu § 498 odst. 1 občanského zákoníku, takže ani nemůže být samostatným předmětem občanskoprávních vztahů, včetně rozhodování o ní ve správním či soudním řízení. Lze proto dle Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře konstatovat, že pokud žalovaný ve svém rozhodnutí z 11. 12. 2015 pravomocně rozhodl o vydání pozemku p. č. st. 46/2

žalobci, rozhodl tím také o vydání stavby na tomto pozemku stojící s ohledem na to, že od 1. 1. 2014 byla součástí tohoto pozemku.

25. Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře dále uvedl, že podle § 77 odst. 2 správního řádu je nicotné rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu. Zmíněný soud uvedl, že právní teorie i judikatura správních soudů i Ústavního soudu, jež je zmiňována i v citovaném usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů ze dne 5. 3. 2012, č. j. Konf 53/2011-25, radí mezi nejzávažnější vady způsobující nicotnost rozhodnutí správního orgánu absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepřislušnost správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle (neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, nebo nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí [k tomu zdejší soud poznamenává, že závěry formulované v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2014, sp. zn. 30 Cdo 1200/2014, kterými argumentovala osoba zúčastněná na řízení, proto celou problematiku nicotných rozhodnutí nevyčerpává, když se soustředí pouze na jeden aspekt dané problematiky, a to sice otázku (ne)příslušnosti správního orgánu; o pravomoci či příslušnosti žalovaného v nynějším případě není sporu]. Právě k závěru o nicotnosti rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře dospěl, když konstatoval, že ani ke dni vydání napadeného rozhodnutí ze dne 25. 10. 2016 neexistovala stavba na pozemku p. č. st. 46/2 jako samostatný předmět občanskoprávních vztahů – proto s ní nebylo možné nejenom samostatně nakládat, ale ani samostatně rozhodovat ze strany jakéhokoli orgánu. Jestliže přesto správní orgán vyslovil, že se žalobci nevydává tato stavba, je dle citovaného soudu nutno jeho rozhodnutí pokládat za právně neuskutečnitelné, neboť rozhoduje o předmětu, který v právním smyslu v této podobě neexistuje.
26. Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře uzavřel, že stále existující spor o předmětnou stavbu trvá jen v důsledku ryze formálního přístupu státu (jeho organizačních složek). Jestliže je evidentní, že stát znárodnil pozemek p. č. st. 46/2 i se stavbou hlídače, že pozemek stát jako povinná osoba na základě několikrát zmiňovaného rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2015 pravomocně vydal, že stavba nemohla a nemůže mít odlišný právní režim (stát prostřednictvím svých organizačních složek netvrdil a netvrdí ani nyní, že by vlastníkem byl někdo jiný), mohlo by dojít k vyřešení celého případu např. souhlasným prohlášením žalobce a příslušné organizační složky státu o tom, že stavba existuje a že je součástí již vydaného pozemku p. č. st. 46/2, v návaznosti na rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2015, ve spojení např. s potvrzením Městského úřadu v Horní Cerekvi o tomtéž (v návaznosti na jeho zprávu ze dne 7. 3. 2016). Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře dodal, že není vůbec zřejmé, o co státu jde, když se nebránil vydání pozemku, a když netvrdí, že vlastníkem stavby je jiná osoba; pokračování tohoto řízení nebo dokonce nutnost dalšího řízení dle § 11 odst. 7 zákona o majetkovém vyrovnání se tak jeví jenom zbytečným rozmnožováním soudních sporů.
27. Krajský soud v Brně uvádí, že po podrobném seznámení se s obsahem správního spisu (jehož součástí jsou listiny označené v citovaném usnesení) se ztotožňuje s výše uvedeným právním a skutkovým hodnocením věci, které Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře vyslovil v přiblíženém usnesení ze dne 13. 4. 2017, č. j. 15 C 36/2016-61.

28. K věci soud dodává, že si je vědom nesnadného úkolu, který žalovaný plní, a to sice rekonstrukce faktického a právního stavu a vztahů k historickému majetku oprávněných subjektů, kdy je třeba shromáždit potřebné množství archivních materiálů, jakož se vypořádat i se spleťtým soukromoprávním a legislativním vývojem, ke kterému v mezidobí došlo.
29. Na druhou stranu se zdejší soud domnívá, že s ohledem na výše popsané a na obsah správního spisu, nelze rozhodnutí žalovaného považovat za „správné“ a je třeba vycházet z toho, že v době jeho rozhodování bylo třeba vzít v potaz mj. úpravu dle § 3054 občanského zákoníku. Dle tohoto ustanovení *„[s]tavba, která není podle dosavadních právních předpisů součástí pozemku, na němž je zřízena, přestává být dnem nabytí účinnosti tohoto zákona samostatnou věcí a stává se součástí pozemku, měla-li v den nabytí účinnosti tohoto zákona vlastnické právo k stavbě i vlastnické právo k pozemku táž osoba“*. Krajský soud v Brně k tomu uvádí, že dle jeho názoru je v daných souvislostech klíčové, že není důvodu pochybovat o tom, že předmětná stavba po celou dobu sdílela osud pozemku p. č. st. 46/2: před znárodněním vlastnil daný pozemek, a tedy i předmětnou stavbu, jakožto jeho součást, žalobce; znárodněním přešel pozemek i se stavbou do vlastnictví státu; ani po nabytí účinnosti občanského zákoníku z roku 1950, kdy se stavba sice mohla stát samostatným předmětem právních vztahů, dle všeho vlastníkem daného pozemku (a ani předmětné stavby) nebyl nikdo jiný než stát; od 1. 1. 2014, v důsledku nabytí účinnosti občanského zákoníku, a v jeho rámci zvláště zmíněného § 3054, bylo třeba, v závislosti na přetrvávajícím vlastnictví státu k pozemku i stavbě, vycházet z toho, že předmětná stavba je součástí pozemku p. č. st. 46/2. V tomto smyslu žalovaný nyní napadeným rozhodnutím rozhodl o něčem (předmětné stavbě), co neexistuje jako samostatný předmět občanskoprávních vztahů – proto s touto „věcí“ nebylo možné nejenom samostatně nakládat, ale ani o ní z majetkoprávního hlediska samostatně rozhodovat.
30. Na okraj k dané úvaze soud dodává, že je možné vycházet z toho, že předmětná stavba již v podstatě byla vydána opakovaně zmiňovaným rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 12. 2015, sp. zn. SP13018/2014-520102, č. j. SPU 646036/2015/520100/R853/RR15112, jímž žalovaný vydal mj. pozemek p. č. st. 46/2 žalobci, ale o předmětné stavbě výslovně nerozhodl [k tomu srov. např. Koukal, P. § 506. In: Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 1793: *„Stavba jako součást pozemku sdílí jeho právní osud. Jestliže se tedy bude převádět vlastnické právo k pozemku, bude se tím automaticky převádět vlastnické právo i ke všem jeho součástem, tedy i ke stavbě“*; popř. také Kindl. T., komentář k § 505 občanského zákoníku. ASPI ID: KO98_a2012CZ: *„Smyslem existence institutu součásti věci v právním smyslu je princip, že součást nemá vlastní právní osud, ale sdílí automaticky osud té věci, jejíž součástí je (například podle rozhodnutí NS 22 Cdo 1432/2002 součást věci přechází na nabyvatele bez ohledu na to, zda byla ve smlouvě o převodu vlastnického práva výslovně uvedena, není významné, zda si nabyvatel uvědomil, že s věcí nabývá i její součást). Nejvyšší soud v rozhodnutí 3 Cz 3/90 (Rc 4/92) judikoval, že součást věci není způsobilým předmětem občanskoprávního vztahu, pokud není zákonem stanoveno jinak. Součást věci sdílí to, co se po právní stránce týká věci hlavní. Tak tomu je i tehdy, jestliže se v důsledku faktického spojení stala součástí hlavní věci taková věc, která byla věcí samostatnou.“*].
31. V daném případě se neuplatnila dispozice § 3055 občanského zákoníku, ani jiné důvody, pro které by ve smyslu jeho § 506 bylo možné uvažovat, že předmětná stavba není součástí pozemku p. č. st. 46/2; naopak z § 3054 ve spojení s § 506 odst. 1 občanského zákoníku, ve

vazbě na pospané skutkové a právní okolnosti, vyplývá, že předmětná stavba byla součástí pozemku. Přitom „[s]oučást věci nemá samostatnou funkci, a nemůže být proto samostatným předmětem práv. Začleněním do celku součást ztrácí svou individualitu (volant, kolo osobního automobilu, harddisk počítače, rypadlo jeřábu) a získává individualitu celku (věci složitě)“ (viz Koukal, P. § 505. In: Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 1789.); obdobně pak rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2007, sp. zn. 22 Cdo 2102/2006, dostupný na www.nsoud.cz: „Předmětem převodu vlastnictví může být jen věc způsobilá být předmětem občanskoprávních vztahů, tedy z právního hlediska samostatná“.

32. Jak již bylo řečeno, dle § 77 odst. 1 správního řádu platí, že „[n]icotné je rozhodnutí, k jehož vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný; to neplatí, pokud je vydal správní orgán nadřízený věcně příslušnému správnímu orgánu. Nicotné je dále rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu.“ (již ze znění tohoto ustanovení plyne zdejší soudem výše zmíněný závěr, že usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2014, sp. zn. 30 Cdo 1200/2014, které zmínila osoba zúčastněná na řízení, celou problematiku nicotných rozhodnutí zdaleka nevyčerpává). Bližší výklad tohoto ustanovení podává zejména judikatura, popř. odborná literatura. Nad rámec toho, co již uvedl Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře, dodává zdejší soud, že za nicotné považuje doktrína, s odvoláním na judikaturu, např. rozhodnutí vztahující se k (právně) neexistující věci [viz *Frumarová, K.* Požadavek právně či fakticky nemožného (neuskutečnitelného) plnění jako důvod nicotnosti správního rozhodnutí. Správní právo, 2015, č. 1-2, s. 10]. Takové rozhodnutí je totiž dle Krajského soudu v Brně „právně neuskutečnitelné“.
33. Vzhledem k popsáním důvodům tak vyslovil soud nicotnost napadeného rozhodnutí dle § 76 odst. 2 s. ř. s; učinil tak v souladu s tímto ustanovením bez jednání (ačkoli žalobce nařízení jednání žádal).

IV. Závěr a náklady řízení

34. Na základě výše uvedeného soud, jak již bylo uvedeno, považoval žalobu za důvodnou a vyslovil rozsudkem nicotnost napadeného rozhodnutí žalovaného dle § 76 odst. 2 s. ř. s.
35. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna žalobcova advokáta a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. V daném případě se jednalo o dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba) a dva režijní paušály, a to ve výši 2 × 3 100 Kč a 2 × 300 Kč [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), § 13 odst. 4 advokátního tarifu], tedy celkem 6 800 Kč. Protože advokát žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 1 428 Kč, odpovídající dani (21 %), kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému

přiznána náhrada nákladů ve výši 8 228 Kč (od placení soudního poplatku byl žalobce ze zákona osvobozen). K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

36. Výrok o náhradě nákladů řízení osoby zúčastněné na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Soud osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost neuložil, právo na náhradu nákladů tak tato osoba nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. srpna 2019

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu